

9.12.2020

Valtiovarainministeriö
VN/735/2020
VM005:00/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta veronumeromenettelyn laajentamista koskevaksi hallituksen esitykseksi

Meriteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle veronumeromenettelyn laajentamisesta. Esityksessä ehdotetaan, että rakennusalalla käytössä oleva veronumeromenettely otettaisiin käyttöön myös laivanrakennusalalla. Meriteollisuus ry haluaa ilmaista huolensa veronumeromenettelyn käyttöönoton rajausten haasteista sekä hallinnollisen työn ja tätä kautta kustannusten lisääntymisestä alalla menettelyn myötä.

Meriteollisuus ry ehdottaa seuraavia muutoksia esitykseen:

1. Laivan laitteiden ja järjestelmien käyttöönottoihin tulevat asiantuntijat on rajattava menettelyn ulkopuolelle.
2. Erityisryhmät, kuten asiakkaiden site-officet eli tarkastajat ja luokituslaitoksien edustajat tulee myös rajata pois menettelyn piiristä. Nämä henkilöt eivät tee työtä laivaprojektissa.
3. Laivan korjausprojektit ovat nopeatempoisia ja usein ennakoimattomia – laivan vahingoittuessa se on saatava nopeasti takaisin liikenteeseen. Tällöin veronumeron haku voi viivästyttää muuten lyhyttä projektia merkittävästi. Tämä on myös huoltovarmuusasia.
4. On tärkeää, että koronan takia rakennusalalla nyt käytössä oleva digitaalinen tunnistautuminen vahvistetaan pysyväksi malliksi. Se nopeuttaa ja vähentää menettelyn kustannuksia yrityksille huomattavasti. Rakennusalalla on keskustelujemme mukaan sama toive.

Koronavirustilanteen vuoksi meriteollisuuden näkymät ovat tällä hetkellä epävarmat. Laivatilauksia on siirretty ja meriteollisuuden yritykset ovat menettäneet tilauksia. Uusia on nykytilanteessa ja varustamoiden haasteiden vuoksi hyvin vaikea saada. Verrattuna rakennusteollisuuteen, meriteollisuus kokonaisuutena kilpailee eri mittakaavassa kansainvälisillä markkinoilla. Ulkomaisilla kilpailijoilla ei tietojemme mukaan ole vastaavia menettelyjä. Pahimmassa tapauksessa kauppoja saatetaan menettää kustannusrakenteen rasittuessa.

Alan työllistävä vaikutus sekä sen kerrannaisvaikutukset ovat hyvin merkittävät. Meriteollisuuden liikevaihto on 9 miljardia vuodessa ja ala työllistää n. 31 000 henkilöä, välillisesti vielä suuremman joukon. 66 % teknologiateollisuuden tilauskannan arvon kasvusta vuoden 2014 jälkeen on seurausta telakoiden tilauskantojen vahvistumisesta. Alan menestys on siis tärkeää Suomen hyvinvoinnin näkökulmasta ja sitä ei tule vaarantaa. Menettelyn rajausten tulee mahdollistaa alan sujuva projektien toteutus myös tulevaisuudessa. Jos esimerkiksi projektien aikatauluihin joudutaan menettelyn vuoksi varaamaan lisää aikaa, tämä huonontaa suoraan kilpailukykyä. Jos menettelyn vuoksi avainhenkilöt eivät syystä tai toisesta saa hankittua veronumeroa aikataulussa tai vierailu on yllättävä, ja tämän vuoksi projekti myöhästyy, päiväkohtaiset sopimussakot ovat hyvin suuria ja vievät nopeasti projektin kannattavuuden.

Telakoiden suurin huolenaihe menettelyyn liittyen ovatkin käyttöönototyöt, joita saatetaan toteuttaa hyvin kiireisellä aikataululla esimerkiksi viikonloppuina, jopa yhden päivän aikana tai yöaikaan. Tässä on merkittävä ero rakennusteollisuuteen, jossa tulijat ovat käsityksemme mukaan vuodesta toiseen melko samoja, eivätkä he saavu yhtä lyhyellä varoitusajalla.

Meriteollisuudessa projektin valmistumisen tarkka päivämäärä on kriittisempi ja laitteiden ja järjestelmien merkittävästi rakennusteollisuutta suuremman määrän ja monimutkaisuuden vuoksi nopeaa reagointia vaativia yllättäviä ongelmia tulee enemmän. **Laivan laitteiden ja järjestelmien käyttöönottoihin tulevat asiantuntijat on saatava rajattua menettelyn ulkopuolelle.** Asiantuntijoita saapuu erityisesti ongelmatilanteissa hyvin lyhyellä varoitusajalla, lyhyeksi ajaksi (yksi päivä - muutama viikko) ja aikoina, jolloin verotoimistot eivät ole auki. Käyttöönototyöt eivät ole harmaan talouden riskissä, koska toteuttajat ovat esim. laitetoimittajien nimettyjä asiantuntijoita.

Käyttöönottoihin liittyvän rajauksen muuttaminen on erittäin keskeistä, jotta menettely ei aiheuta merkittävää haittaa projekteille. Jos ongelma ilmenee lähellä laivan luovutusta ja se viivästyy päivänkin tämän menettelyn takia, menetys on suuri. Tässä telakkateollisuus eroaa muusta teollisuudesta. Ehdotamme, että käyttöönottajat rajattaisiin suoraan pois menettelyn piiristä. Jos näitä henkilöitä on tarkemmin määriteltävä, yksi tapa voisi olla käyttää määrittelyä ns. kutsutuista asiantuntijoista, joista oma kohta ulkomaalaislaissa. Kutsun tai sopimuksen perusteella saa työskennellä ilman oleskelulupaa max. 3 kuukautta asiantuntijatehtävissä (UIKL 79). Jos henkilöt tulevat EU/ETA-alueelta, tuollaista statusta ei ole. Samaa kriteeriä voitaisiin kuitenkin soveltaa myös EU:n sisältä tuleviin veronumeroasiassa. Ajatus olisi, että tällaiseen asiantuntijatyöhön kutsuttuna tai sopimuksen perusteella veronumeroa ei tarvitsisi enintään esimerkiksi viikon tai kaksi kestäviin töihin.

Erityisryhmät, kuten asiakkaiden site-officet eli tarkastajat ja luokituslaitoksien edustajat tulee myös rajata pois menettelyn piiristä. Nämä henkilöt eivät ole osa hankintaketjua, eivätkä tee varsinaisesti työtä laivaprojektissa. Lisäksi miehistön jäsenet tulevat ottamaan laivan käyttöön ennen valmistumista. Myös heidät tulisi rajata menettelyn ulkopuolelle, koska miehistö ei tule toteuttamaan varsinaisia laivanrakennustöitä. Tämä onkin miehistön osalta huomioitu jo esityksessä.

Veronumeromenettelyn käyttöönotto tuottaisi erityisen suuria haasteita pienille telakoille, joilla ei ole suurien kaltaisia tehokkaita järjestelmiä kulunvalvontaan. Lisäksi pienten telakoiden tapauksessa ulkomaalaisen työvoiman käyttö on minimaalista suhteessa suuriin, joten vaikuttavuus on hyvin pieni. Tämä oli esityksessä huomioitu, mutta käytännössä pienet telakat jäävät edelleen menettelyn piiriin (esimerkkeinä mm. Suomenlahden telakka ja Uudenkaupungin työvene).

Veronumeromenettely aiheuttaa haasteita myös teollisuuspuistojen toimintaan. Esimerkiksi Raumalla telakan yhteydessä toimii Seaside Industry Park, joka edustaa teollisuuden edistyksellistä yhteistyötä. Kaikkien yhteisellä alueella toimivien yritysten toiminta ei millään tavalla liity teollisuuspuistoon, joten veronumeromenettely tulisi rajata koskemaan ainoastaan telakan toimintaa, kuten esityksessä on jo huomioitu.

Rakennusteollisuudessa on koettu positiivisena digitaalisen tunnistautumisen mahdollistaminen koronan aikana. Tällä on voitu estää verotoimistojen ruuhkautumista ja tartuntariskiä, mutta myös säästää työtä sekä verohallinnossa että rakennusteollisuudessa. Kiitämme juuri ilmoitetusta jatkosta käytäntöön ja ehdotamme, että **digitaalinen veronumeron haku vahvistetaan pysyväksi malliksi.** Tällä olisi suuri vaikutus myös telakoiden mahdollisuuteen toteuttaa projekteja joustavasti. Lisäksi käytäntö on hieno referenssi julkisten palveluiden onnistuneesta digitalisoinnista, jonka avulla voidaan saavuttaa merkittäviä hyötyjä. Jos numero pitää hakea toimistosta, aikaa kuluu työpäivä matkoineen ja muine valmistelutöineen. Tämä aiheuttaa merkittävää tehottomuutta ja kustannuksia, jotka mitataan miljoonissa/vuosi/telakka. **Menettelyn alkuvaiheessa, jolloin suuret massat hankkivat veronumeron, myös telakoiden porteille tulisi saada piste veronumeron hakuun.**

Meriteollisuus toivoo, että yllä esitetyt näkökulmat ja telakoiden haastava nykytilanne huomioidaan veronumeromenettelyn käyttöönoton suunnittelussa. **Vientiteollisuuden kilpailukykyä ei tulisi juuri nyt tarpeettomasti rasittaa.** Lisäksi telakoille ja verohallinnolle tulee jättää riittävästi aikaa valmistautua käyttöönottoon mahdollisten käyttöönottopäätösten jälkeen.

Meriteollisuus ry:n puolesta,

Elina Andersson
Toimitusjohtaja

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 3 pages before this page

Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende